

TARTIŞMA (DISCUSSION)

Öğretmen Yetiştirmede Fakülte-Okul İşbirliği: Teori ve Uygulamayı Bütünleştirmek

Ali Rıza Erdem*

Öğretmen yetiştirmede öğretmenin teori ve uygulama dengesini kurmasını sağlamak, karşılaşılan zorlukların aşılmasında duruma uygun çözüm önerilerini geliştirilebilmesi açısından çok önemlidir. Öğretmen adayları aldıkları hizmet öncesi eğitimde, kazanmaları gereken yeterlikler açısından hem sadece teorik, hem de teori ve uygulaması olan birçok dersler almaktadır. Teorik dersler bilişsel ve duyuşsal; teorik ve uygulamalı dersler bilişsel, duyuşsal ve devinişsel düzeyde öğretmen adaylarına yeterliklerle ilgili önemli kazanımlar vermektedir.

Öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimde aldığı teorik ve uygulamalı dersler içerisinde "Okul Deneyimi", "Öğretmenlik Uygulaması 1" ve "Öğretmenlik Uygulaması 2" dersleri vardır. Bu dersler öğretmenin alanıyla ilgili olarak doğrudan okulda gözlem ve öğretmen-öğrencilerle birlikte uygulama çalışmaları yapmasını gerektirmektedir. Bu dersler öğretmen adaylarına aldıkları hizmet öncesi eğitimde teori-uygulamayı bütünleştirmesi açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu fırsatların değerlendirilmesi "farkındalık" ve "sorumluluk" ile doğru orantılı olarak gerçekleşmektedir.

Fakülte-Okul İşbirliğinde "Farkındalığın" Önemi

Öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimde aldıkları sözü geçen derslerinden gereği gibi yararlanabilmeleri için fakülte-okul işbirliğinde yer alan "öğretim elemanı", "okul yönetimi", "uygulama öğretmeni" ve "öğretmen adayı"nın farkındalığı anahtardır. Acaba öğretim elemanı, okul yönetimi, uygulama öğretmeni ve öğretmen adayı gerçekleştirilen deneyim ve uygulama derslerinin işleyişi ve sorumlulukları hakkında farkındalıkları nedir? Bu temel soruya, detay katacak şu sorular da eklenmelidir:

- İlgili öğretim elemanı süreci amaca uygun işletmesinin, amaca uygun geri bildirimleri öğretmen adayına vermesinin, uygulama

öğretmeniyle gerekli işbirliğini kurmasının öğretmen adayının yetişmesine olan etkisinin ne kadar farkındadır?

- İlgili okul yönetimi sürecin doğru işleyebilmesi için uygun ortam oluşturmanın öğretmen adayının yeterlikleri kazanması açısından ne anlam ifade ettiğinin farkında mıdır?

- İlgili uygulama öğretmeni sürecin amaca uygun işleyişinde üstlendiği görevlerin gereği gibi yerine getirmesinin ileride Türk Eğitim Sistemi içerisinde görev alacak olacak öğretmen adayının gerekli yeterlikleri kazanmasına katkısının farkında mıdır?

- Öğretmen adayı uygulama sürecinde sorumluluklarını ve haklarını bilmenin ve sürecin gereklerini yerine getirmesinin öğretmen yeterliklerini kazanması açısından öneminin farkında mıdır?

Fakülte-Okul İşbirliğinde "Sorumluluğun" Önemi

Öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimde aldıkları "Okul Deneyimi", "Öğretmenlik Uygulaması 1" ve "Öğretmenlik Uygulaması 2" dersleriyle ilgili olarak, tabii ki öğretim elemanı, okul yönetimi, uygulama öğretmeni ve öğretmen adayının sorumluluklarını tam olarak yerine getirmesi, hedeflenen amaçların daha üst düzeyde gerçekleşmesini sağlamada etkililiği sağlayacaktır. Aşağıda sıralanan sorular da sorumluluğun derecesini belirlemek içindir.

- İlgili öğretim elemanı süreçle ilgili ön hazırlık, okul yönetimi ve uygulama öğretmeniyle işbirliği, öğretmen adayını izleme ve geri bildirim verme sorumluluklarını ne derece yerine getirmektedir?

- İlgili okul yönetimi öğretmen adaylarına

* Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, Denizli.
e-posta: arerdem@pau.edu.tr

mesleki ve kişisel destek, uygun ortam ve kaynakları sağlama sorumluluğunu hangi düzeyde yerine getirmektedir?

• İlgili uygulama öğretmeni öğretmen adayının ilerlemesi ve gelişmesi için ona gerekli yardım ve bilgi sağlama sorumluluğunu ne kadar yerine getirmektedir?

• Öğretmen adayı süreçle ilgili kişisel planlama ve hazırlığı gerçekleştirme, öğretim elemanı ile işbirliği yapma, okul yönetimiyle ve uygulama öğretmeniyle iyi bir iletişim kurma, kayıtları tutma, dökümanları araştırıp bulma sorumluluğunu ne ölçüde yerine getirmektedir.

Öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimde aldıkları deneyim ve uygulama için gerçekleştirilen fakülte-okul işbirliğinden en başta beklenen teori

ve uygulama bütünleşmesinin sağlanabilmesi ancak "öğretim elemanı", "okul yönetimi", "uygulama öğretmeni" ve "öğretmen adayı" nın süreçle ilgili farkındalığının yüksek düzeyde olması ve sorumluluklarını tam olarak yerine getirmesiyle mümkündür. Aksi takdirde süreç "mış gibi" işler. Öğretim elemanı rehberlik, okul yönetimi destek, uygulama öğretmeni yardım, öğretmen adayı gözlem-uygulama yapıyormuş gibi olur. Ama aslında olan şey fakülte-okul işbirliğinin eksik ve daha da kötüsü belki de yanlış süreçlerle işlemesidir.

Ülke geleceğini emanet edeceğimiz nesilleri yetiştirecek öğretmen adaylarının gerekli yeterlikleri kazanması ve öğretmenlik görevlerinde teori ve uygulamayı bütünleştirebilmeleri amacıyla fakülte-okul işbirliğinin, olması gerektiği gibi işlemesi için sürecin işleyişi üzerinde "farkındalık" ve "sorumluluk" açısından tüm paydaşların kritik yapması zamanı gelmiş ve hatta geçmiştir bile.